

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 57/23

U Luxembourg 30. ožujka 2023.

Mišljenje nezavisne odvjetnice u predmetu C-106/22 | Xella Magyarország

Nezavisna odvjetnica Čapeta: Pravu Unije načelno se ne protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se omogućuje provjera izravnog stranog ulaganja iz treće zemlje čak i ako se provodi preko društva sa sjedištem u Uniji

Takvo nacionalno zakonodavstvo obuhvaćeno je područjem primjene Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja¹ te se stoga njime mora osigurati da su pojedinačne odluke o provjeri opravdane i u skladu sa zahtjevima proporcionalnosti, kako se to zahtijeva pravilima Ugovora o slobodnom kretanju kapitala i slobodi poslovnog nastana

Mađarski ministar inovacija i tehnologije zaustavio je 2021. godine stjecanje mađarskog društva koje je namjeravalo provesti drugo mađarsko društvo. Prvonavedeno društvo vlasnik je kamenoloma iz kojeg se vade pijesak, glina i šljunak. Ministar je u svojoj odluci objasnio da bi bilo protivno mađarskim nacionalnim interesima, što uključuje sigurnost opskrbe tim sirovinama, da se društvu koje je u neizravnom vlasništvu društva iz treće zemlje (bermudskog) dopusti preuzimanje kontrole nad takvim društvom „od strateškog značaja”.

Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska), koji odlučuje o valjanosti ministrove odluke da spriječi stjecanje, u biti pita dopušta li se pravom Unije Mađarskoj donošenje zakonodavstva kojim se ograničavaju izravna strana ulaganja u društva sa sjedištem u Uniji ako se takva ulaganja provode preko drugog društva sa sjedištem u Uniji.

U svojem današnjem mišljenju nezavisna odvjetnica Tamara Čapeta smatra, kao prvo, da su **izravna strana ulaganja iz treće zemlje obuhvaćena područjem primjene Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja**. Ta uredba **obuhvaća ulaganja bilo koje vrste kojima ulagatelj iz treće zemlje stječe pravo na učinkovito sudjelovanje u društvu iz Unije ili kontrolu nad njime**. To također **uključuje ulaganje u kojem ulagatelj iz treće zemlje neizravno stječe kontrolu nad društvom iz Unije, preko stjecanja društva iz Unije koje provodi drugo društvo iz Unije, a koje je u vlasništvu tog društva iz treće zemlje**.

Takvo ulaganje obuhvaćeno je područjem primjene članka 207. UFEU-a i stoga područjem primjene **Unijine isključive nadležnosti** u području zajedničke trgovinske politike. Stoga **Uredbu o provjeri izravnih stranih ulaganja, kojom se državama članicama omogućuje donošenje mehanizama za provjeru, treba shvatiti kao da se njome nadležnost ponovno „delegira” državama članicama** u području u kojem su je izgubile stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona.

Kao drugo, **nacionalni mehanizmi za provjeru**, koji su omogućeni Uredbom o provjeri stranih ulaganja, **trebaju također biti u skladu s pravilima o unutarnjem tržištu**. Stoga se tijela koja su odgovorna za donošenje pojedinačnih odluka o provjeri moraju nacionalnim zakonodavstvom obvezati da ponude **legitimna opravdanja** za

¹ Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL 2019., L 79I, str. 1.)

ograničavanje tokova kapitala. Iz Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja proizlazi da se **ograničenja kretanja kapitala mogu opravdati samo razlozima sigurnosti ili javnog poretka**. Na ta se opravdanja može pozvati **samo ako postoji stvarna i dovoljno ozbiljna prijetnja za temeljni interes društva**. Osim toga, svaka mjera kojom se ograničavaju tokovi kapitala mora biti **proporcionalna** s obzirom na cilj kojem teži.

Razmatrajući ministrovo opravdanje za veto o kojem je riječ u ovom predmetu, nezavisna odvjetnica priznaje da se **osiguravanjem opskrbe određenim sirovinama u vrijeme krize može opravdati ograničavanje izravnih stranih ulaganja** na temelju razloga javnog poretka (ili javne sigurnosti). **Tim se razlozima čak mogu opravdati ograničenja kretanja kapitala iz trećih zemalja koja se inače ne bi mogla prihvatiti na unutarnjem tržištu.**

Kako bi odlučio o valjanosti odluke kojom se sprečava transakcija o kojoj je riječ u ovom predmetu, nacionalni sud treba ocijeniti je li mađarski ministar inovacija i tehnologije dovoljno obrazložio zašto neizravno strano vlasništvo predmetnog kamenoloma predstavlja stvarnu i ozbiljnu prijetnju sigurnosti opskrbe šljunkom, pijeskom i glinom u Mađarskoj te je li se sigurnost te opskrbe mogla postići manje ograničavajućom mjerom.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Ostanite povezani!

